



MINISTER ZDROWIA

MZ-ZP-P-62- 4959 - 97 /MS/ 10

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 16.09.2010

nr. 4865, podpis.....

Warszawa, 2010-09-16
P. Dziwisiński W. Dębski
SECRETARIAT
Biura Prac Senackich
wpłynęło dn. 17.09.10 zał.....
nr. 7058, podpis.....

Pan
Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polski

Szanowny Panie Marszałku

Odpowiadając na pismo Pana Marszałka z dnia 17 sierpnia 2010 r. (znaki: BPS/DSK-043-2955/10), uprzejmie przedkładam odpowiedź na oświadczenie Pana Senatora Przemysława Błaszczyka złożone podczas 62 posiedzenia Senatu RP w dniu 12 sierpnia 2010 r. w sprawie "Stanowiska Rady Miasta Łęczycza wyrażające sprzeciw wobec legalnego obrotu substancjami chemicznymi o działaniu podobnym do działania narkotyków".

Poniższa odpowiedź została udzielona z upoważnienia Prezesa Rady Ministrów.

W związku z Decyzją 2008/206/WSiSW Rady Unii Europejskiej z dnia 3 marca 2008 r. Ministerstwo Zdrowia znowelizowało ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485, z późn. zm.). Projekt nowelizacji został opracowany w celu wprowadzenia pod kontrolę prawną substancji o nazwie *benzylpiperazyna* (1-benzylpiperazyna, BZP). W wyniku prac legislacyjnych, w dniu 20 marca 2009 r. została uchwalona *ustawa o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii* (Dz. U. Nr 63, poz. 520), która weszła życie w dniu 8 maja 2009 r. Przedmiotowa nowelizacja pozwoliła objąć kontrolą zarówno *benzylpiperazynę* (BZP) wpisaną do Załącznika nr 2 w wykazie Substancji psychotropowych grupy II-P, jak również po uwzględnieniu poprawki poselskiej 17 innych substancji i roślin psychoaktywnych wpisanych do Załącznika nr 1 w wykazie Środków odurzających grupy I-N ww. ustawy. W sumie objęto kontrolą ustawową 18 substancji i roślin psychoaktywnych.

W opinii Ministerstwa Zdrowia konieczność wycofania przez sklepy z *dopalaczami* (*smart shops*) wielu substancji i roślin, które od lat były wykorzystywane w celu odurzania się spowodowana objęciem ich kontrolą, była jak najbardziej słuszna i wyeliminowała na

kilka miesięcy ze sprzedaży większość produktów zawierających substancje psychoaktywne. Wykorzystywane w poprzedniej ofercie sklepów substancje takie jak: *BZP*, *JWH-018*, rośliny *Salvia Divinorum*, *Mitragyna Speciosa*, *Argyreia Nervosa*, o których informowało Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii (EMCDDA) nie znajdują łatwo zamienników i były zastępowane roślinami i substancjami, o których działaniu psychoaktywnym brak jest poważnych doniesień naukowych (*Theobromina*, *Geranium*). Tak więc, sklepy z dopalaczami wycofały substancje i rośliny objęte kontrolą ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Należy podkreślić, że z handlem tzw. dopalaczami zmagają się z lepszym lub gorszym efektem wszystkie państwa Unii Europejskiej. *Smart shops* – sklepy handlujące *dopalaczami* istnieją w większości krajów Europy. Najwięcej jest ich w Wielkiej Brytanii, Niemczech i Holandii. Jak do tej pory żaden z krajów europejskich nie zdelegalizował działalności tych sklepów.

Zgodnie z zestawieniem austriackiego Urzędu Bezpieczeństwa Zdrowia Publicznego (Bundesamt für Sicherheit im Gesundheitswesen) z dnia 26 sierpnia 2009 r. o działaniach poszczególnych państw UE w zakresie kontrolowania substancji i roślin, które mogą być obecne w dopalaczach Polska wprowadziła pod kontrolę największą ilość substancji i roślin.

Ministerstwo Zdrowia mając na uwadze potencjalną potrzebę oceny i szybkiego objęcia kontrolą niebezpiecznych substancji czy roślin psychoaktywnych, prowadzi z Głównym Inspektoratem Farmaceutycznym i Krajowym Biurem Przeciwdziałania Narkomanii wspólne prace nad nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Jednym z głównych celów projektu *ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i ustawy o Inspekcji Handlowej* jest wprowadzenie procedury oceny ryzyka związanego z nowymi substancjami psychoaktywnymi umożliwiającej prowadzenie racjonalnej, opartej na naukowej ocenie polityki względem tych substancji. Szybkie i elastyczne reagowanie na pojawiające się zagrożenia umożliwić ma instytucja tzw. „czasowej kontroli” dająca możliwość wycofania danego środka z obrotu lub wprowadzenie ograniczeń, warunków lub zakazów związanych z jego sprzedażą lub produkcją w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw zdrowia. Projekt przedmiotowej nowelizacji został uzgodniony z Rządowym Centrum Legislacji, Ministerstwem Sprawiedliwości, Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwem Spraw Zagranicznych i obecnie jest przedmiotem procedury legislacyjnej (projekt ustawy jest kierowany do uzgodnień międzyresortowych i konsultacji społecznych).

Jednocześnie Ministerstwo Sprawiedliwości prowadzi prace legislacyjne nowelizujące ustawę o przeciwdziałaniu narkomanii, który to projekt w dniu 10 sierpnia 2010 roku został skierowany pod obrady Rady Ministrów. W projekcie *ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz niektórych innych ustaw* wprowadzono zmianę w art. 20 polegającą na dodaniu ustępu trzeciego, w którym zawarty jest zakaz reklamy i promocji środków spożywczych lub innych produktów poprzez sugerowanie, iż posiadają one działanie takie jak środki odurzające lub substancje psychotropowe. Wprowadzona zmiana wynika z potrzeby zapobieżenia występowaniu negatywnego zjawiska, jakim jest prowadzenie reklamy środków spożywczych i innych artykułów (dopalacze), jako produktów oddziałujących na ośrodkowy układ nerwowy. Przepis ma na celu ochronę konsumentów i tym samym ich zdrowia oraz życia szczególnie w odniesieniu do osób nieletnich, poprzez ograniczenie prawdopodobieństwa użycia środków spożywczych, czy innych produktów w przekonaniu o ich własnościach psychoaktywnych.

Ponadto Ministerstwo Zdrowia w wyniku informacji otrzymanych od Europejskiego Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii (EMCDDA) wskazało na zasadność objęcia kontrolą (wpisania do załącznika ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii poprzez szybką nowelizację) substancji psychoaktywnej o nazwie mefedron oraz 6 innych substancji psychoaktywnych. W związku z tym najbliższym czasie 7 substancji psychoaktywnych zostanie objętych kontrolą ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, co pozwoli w opinii Ministerstwa Zdrowia wyeliminować z oferty sklepów z dopalaczami ok. 90% oferowanych produktów zawierających substancje psychoaktywne. Objęcie kontrolą ww. substancji nastąpi w wyniku nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii autorstwa grupy posłów. Nowelizacja była przedmiotem obrad Komisji Zdrowia Sejmu RP w dniu 18 maja br., gdzie spotkała się z poparciem strony rządowej, a w dniu 10 czerwca 2010 r. Sejm RP poparł projekt i uchwalił ustawę o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, która została opublikowana w dniu 10 sierpnia br. i weszła w życie w dniu 25 sierpnia 2010 r. Tak więc, duża część substancji psychoaktywnych zostanie wyeliminowana z oferty sklepów z dopalaczami.

Jednocześnie od początku 2009 r. prowadzona jest przez podległe Ministerstwu Zdrowia Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii kampania informacyjna m.in. na stronie internetowej www.dopalaczeinfo.pl pn. *Dopalacze mogą Cię wypalić*. Informacyjną stronę internetową na temat dopalaczy odwiedziło dotychczas ok. 90 tyś. internautów. W opinii Ministerstwa Zdrowia edukacja i informacja jest również istotnym kierunkiem

działania w celu ograniczania możliwych szkód zdrowotnych powodowanych przez tzw. dopalacze.

Wyrażam głęboką nadzieję, że powyższe wielotorowe działania przyczynią się do znacznego ograniczenia, a następnie wyeliminowania substancji psychoaktywnych z legalnego handlu.

2

Mark Twardowski
Z upoważnienia
MINISTRA ZDROWIA
PODSEKRETARZ STANU
Mark Twardowski

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów do pisma znak:
DSPA-4813-194-(1)/10